

Stanovisko k Návrhu „Realizace integrovaného sběru vybraných údajů pro veřejnou správu“

SP ČR vítá snahy k zefektivnění výkonu státní statistické služby a záměry zjednodušení agend v oblasti výkaznictví a evidencí. **Odstranění duplicit, snížení administrativní zátěže, systémový postup v oblasti zjednodušování podávání různých hlášení, přiznání a příloh, zajištění předvyplněných přiznání a řada dalších opatření jsou dlouhodobě požadovány z naší strany.** Vláda kromě boje proti daňovým únikům slibovala snížení administrativní zátěže, zjednodušení výkaznictví a správy daní a že „náklady daňových změn a dalších opatření neponesou daňové subjekty“. V současnosti však k výraznému posunu nedochází a například v oblasti daní výše uvedené otázky nejsou prioritně řešeny, kde některé záležitosti a jejich řešení jsou odkládány. Proto vítáme a podporujeme řadu záměrů zmíněných v předloženém záměru. Hlavním záměrům nechceme bránit, ba naopak máme zájem, aby byly konkrétně řešeny a potřebné aktivity k jejich naplnění se neodsouvaly.

Nicméně, k předloženému materiálu máme několik zásadních poznámek. Požadujeme revizi materiálu a zahájení činnosti zodpovědné skupiny za účasti zástupců příslušných odpovědných a zároveň dotčených subjektů (firem a zástupců zaměstnavatelů) s cílem dosáhnout skutečného zjednodušení, snížení nákladů a rizik pro podnikatelskou sféru. Nikoliv primárně zjednodušení pro orgány státní správy bez naplnění závazků snížení zátěže a zjednodušení pro podnikatelskou sféru. Zároveň žádáme o dodržení programového prohlášení vlády v této oblasti a konkrétnější řešení otázky elektronizace, výkaznictví a dalších povinností v souvislosti ve vazbě ke státní správě (daně, statistiky, pojistné...).

Mezi hlavní požadavky SP ČR patří:

- **Potřeba realizace kroků umožňujících sdílení požadovaných údajů a jejich efektivní využití ze strany orgánů státní správy**
- **Nutnost zajištění ochrany poskytnutých a sdílených dat**
- **Skutečné snížení administrativní zátěže a nikoliv další povinnosti pro podnikající subjekty**
- **Potřeba zamezení duplicit v oblasti požadovaných a poskytovaných informací**

Opětovně žádáme, s odkazem na programové prohlášení SP ČR:

- **Na základě odborné diskuse a zahraničních zkušeností zpracovat návrh konceptu jednotného inkasního místa, který bude znamenat skutečné zjednodušení administrativy v oblasti odvodů (daně, pojistné).**
- **Nastavit informační systém, který umožní propojit data získaná v souvislosti s výběrem daní a pojistného a využít je ke snížení administrativní náročnosti poctivých daňových plátců.**

SP ČR požaduje, aby bylo vyvoláno jednání příslušných resortů (za účasti MPSV, MF ČR a GFŘ) k elektronizaci v oblasti daní, mzdové evidence a pojistných, spolu s vytvořením pracovní skupiny, která tuto problematiku bude za účasti dotčených subjektů (zástupců podnikatelů/zaměstnavatelů) aktivně koncepčně řešit.

Příloha: Náměty, poznámky a připomínky k předloženému materiálu

1) Připomínky k informacím a záměrům uvedeným v úvodní části:

Souhlasíme, zdůrazňujeme a požadujeme nutnost spolupráce a koordinace ČSÚ a dotčených ministerstev, konkrétně Ministerstva financí, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva práce a sociálních věcí. V oblasti elektronizace je v materiálu opomíjeno Ministerstvo vnitra. Vláda by měla zajistit vymezení konkrétní odpovědnosti a dostatečný mandát pro prosazení konkrétních kroků. **V současnosti bývá právě koordinace a vymezení odpovědnosti bariérou společného řešení.**

Tvrzení, že „*Pozitivním dopadem bude i snížení subjektivní iritující zátěže povinných subjektů*“ nelze dle daného materiálu ověřit, kde záleží na konkrétním nastavení. V tuto chvíli vnáší návrh několik otázek, které uvádíme dále.

Materiál cituje nový článek 17a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015 („*Přístup k administrativním záznamům, jejich využívání a integrace*): „*Aby se snížila zátěž respondentů, mají národní statistické úřady (dále „NSÚ“), jiné vnitrostátní orgány podle článku 4 a Komise (Eurostat) právo na rychlý a bezplatný přístup a využívání všech administrativních záznamů a právo tyto záznamy integrovat do statistik, a to v míře nezbytné pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky určené v evropském statistickém programu v souladu s článkem 1.*“

Ano, jedna z věcí, kterou **SP ČR prosazuje a dlouhodobě požaduje, je, aby statistiky, které od podnikatelských (daňových) subjektů jednotlivé resorty mají k dispozici, nebyly pro firmy/podnikající subjekty předmětem duplicitního vyplňování.** SP ČR tento požadavek neustále opakuje, nyní ještě výrazněji v souvislosti s elektronizací (změna zákona o DPH a kontrolní hlášení, EET apod.) a v souvislosti s požadavky uvedenými v programovém prohlášení SP ČR. Zástupci příslušných ministerstev často pouze obecně souhlasí a konkrétní kroky ze strany státní správy chybí. Jsou v řadě případů řešeny pouze omezeně a nesyrově. SP ČR považuje za klíčové naplnění Nařízení EU, nicméně nikoliv na úkor podnikajících subjektů. Nařízení neříká, že je třeba zavádět další povinnosti pro podnikající subjekty. Tudiž možnou cestou naplnění je takový postup, kde dojde k úpravě, propojení a zlepšení systémů na straně jednotlivých resortů a ČSÚ, což dlouhodobě požadujeme. Kvalita či spolupráce mezi resorty v elektronizaci a zlepšování „na jejich straně“ se příliš neposouvá (s určitými pozitivními výjimkami).

Mezi hlavní body předloženého materiálu patří „*vytvoření odpovídajících právních podmínek pro všechny skupiny povinných subjektů (pro všechny účetní jednotky) pro předávání údajů pouze v elektronické formě...*“ Toto ale, jak uvádíme výše, není jediným a povinným řešením. Je to jeden ze způsobů. **Opět se ale mluví minimálně o zlepšení na straně systémů státní správy - postrádáme části týkající se práce s daty a schopnosti orgánů státní správy k jejich efektivnímu využití, zjednodušení pro podnikatele a lepší uživatelské úrovni, dodatečných výhod a možností pro podnikající subjekty apod.**

V návrhu se uvádí jako cíl „*umožnit jak fyzickým osobám, tak právnickým osobám společné podání vůči orgánům finanční správy (ve věcech jimi spravovaných daní), správy sociálního zabezpečení (ve věcech pojistného na sociální zabezpečení) a vůči zdravotním pojišťovnám (ve věcech veřejného zdravotního pojištění), příp. ČSÚ (v oblasti statistických zjišťování).*“

Tento obecný záměr podporujeme. Nicméně nelze se blíže vyjádřit bez bližších informací a znalosti konkrétních parametrů návrhu. Praktická stránka snah v rámci tohoto záměru v českém prostředí zatím nevedla k naplnění deklarovaného cíle. Příkladem může být nerealizovaný záměr JIM. **SP ČR je pro tento záměr a v rámci svých prioritních požadavků (Programové prohlášení SP ČR) požaduje, aby pokračovaly práce vedoucí k systému na principu JIM a stejně tak požadujeme, aby v rámci elektronizace byl podnikatelům nabízen také slíbený benefit (zatím dochází naopak k častým požadavkům na úpravy a zavádění SW**

apod.), zjednodušení, omezení vyplňování výkazů a příloh (zejména tam, kde data byla orgánům státní správy poskytnuta).

Dále návrh uvádí, že „Povinnost předkládat společné podání elektronicky by dle názoru ČSÚ přinesla OSVČ a státní správě řadu výhod. OSVČ budou mít k dispozici nástroj, který jim umožní z jednoho místa v jednotném prostředí vyplnit, zkontrolovat a následně podat veškerá hlášení vůči orgánům státní správy. Oprávněným orgánům státní správy umožní sdílet jednou předložené informace... navrhuje ČSÚ cílově zavést obecnou povinnost společného podání pro OSVČ elektronicky. Pro OSVČ by navíc tato povinnost neměla být problematická.“ U této části postrádáme rozbor výhod, specificky (z pohledu podnikatelů) zaměřený průzkum, konzultace s OSVČ či komplexní RIA nákladů a přínosů. Zmíněno je pouze teoretické zjednodušení. **Řada našich členů již komunikuje elektronicky a vidí v tom výhody, nicméně k vyšší míře elektronizace by mělo docházet primárně pozitivní motivací (poskytnutím benefitů, zvýhodněním, kampaní). Nelze tedy návrh podpořit bez další diskuse se zástupci podniků a vyhodnocení konkrétní podoby souvisejících návrhů.** Zavádění dalších povinností pod hrozbou sankcí a bez zlepšení systémů na straně státní správy bude představovat další výdaje podnikajících subjektů.

Preferenci systémového řešení (ve kterém by byly veškeré informace podávané povinnými subjekty k jednomu datu dvěma a více institucím státní správy sbírány na jednom místě) jako takovou nerozporujeme, nicméně znění textu opět převážně mluví o hlavních výhodách z pohledu „statistik“. **Jednoznačný souhlas lze vyjádřit se záměrem odstranit duplicity. SP ČR proto požaduje revizi v současnosti předkládaných dat a zjištění možností zrušení některých příloh či vyplňování statistik.**

Návrh také uvádí, že proběhlo k danému tématu společné jednání MF, GFŘ a ČSÚ. Jednání proběhlo bez zástupců podnikatelů či dalších resortů. **SP ČR by rád požádal o informace, zda na tomto jednání vznikly i konkrétní návrhy, které by přinášely podnikatelským subjektům benefity. V současnosti nám nejsou známy.**

2) Připomínky k aktivitě č. 1 (Elektronicky dostupné údaje z přiznání k dani z příjmů včetně příloh)

Nevidíme problém a dokonce požadujeme, aby státní správa zajistila takové nastavení systémů, které umožní informace sdílet. Samozřejmě je třeba zajistit ochranu dat a bezpečné nakládání s daty. Nevidíme ale v krátké době a bez naplnění dalších podmínek nutnost dalších povinností na straně daňového subjektu.

3) Připomínky k aktivitě č. 2 (Elektronicky dostupné údaje z přiznání k dani z přidané hodnoty)

Požadujeme vysvětlení. Tato aktivita snižuje důvěru v předkladatele návrhu, když od 1.1.2016 dle platného Zákona o DPH má být zrušen odst. 3 §101a, tedy již budou muset všichni u DPH podávat přiznání a hlášení elektronicky.

4) Připomínky k aktivitě č. 4 (Vytvoření právního rámce pro sdílení administrativních dat státní statistickou službou)

Návrh uvádí, že specifickou podmínkou je „zajistit dle zákonných a dohodnutých technických aj. možností ČSÚ a ve specifických případech i ostatním orgánům státní statistické služby přístup k vybraným administrativním datům (v odůvodněných případech včetně individuálních dat).“ **Nejsou ale uvedeny informace, kterých specifických případů se to má týkat a jak bude řešena otázka ochrany dat, kterou považujeme za klíčovou.**

V Praze dne 21.05.2015
Kontaktní osoba za SP ČR: Ing. Bohuslav Čížek, Ph.D., MBA
E-mail: bcizek@spcr.cz
Tel.: 225 279 203